

SKRA BRO GESTALTNINGSPROGRAM

Gestaltningssprogrammet har framtagits av WHITE arkitekter på uppdrag av Egnahemsbolaget, Riksbyggen och Västbostad i dialog med stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret samt park- och naturförvaltningen i Göteborgs stad under hösten 2016 och våren 2017. Gestaltningssprogrammet är en bilaga och ett komplement till: Detaljplan för bostäder, handel mm i Skra bro.

Projektgrupp

Therése Radeklev, White arkitekter
David Saand, White arkitekter

Annika Carlsson, Egnahemsbolaget

Elin Andersson, Riksbyggen

Lars Hensback, Västbostad

Foto, illustrationer och grafik

White arkitekter om inget annat anges.

INNEHÅLL

INLEDNING	s.4-5
-----------------	-------

FÖRUTSÄTTNINGAR	s.6
-----------------------	-----

GESTALTNINGSPRINCIPER	s.7-19
-----------------------------	--------

Gator och torg	s.8-10
----------------------	--------

Grön identitet	s.11-13
----------------------	---------

Dagvattenhantering	s.14
--------------------------	------

Kvarter och bebyggelse	s.15-16
------------------------------	---------

Byggnadsmaterial	s.17
------------------------	------

Belysning och möbler	s.18
----------------------------	------

Hållbar boendemiljö	s.19
---------------------------	------

Karta från:
eniro.se

Flygfoto över delar av Björlanda med Skra bro markerat i mitten av kartan.

INLEDNING

Syfte

Gestaltningssprogrammet för Skra bro är en bilaga till; Detaljplan för bostäder, handel mm i Skra bro. Programmet ger förslag till hur det nya bostadsområdet i Skra bro kan gestaltas så att en god bebyggd miljö- och helhet uppnås.

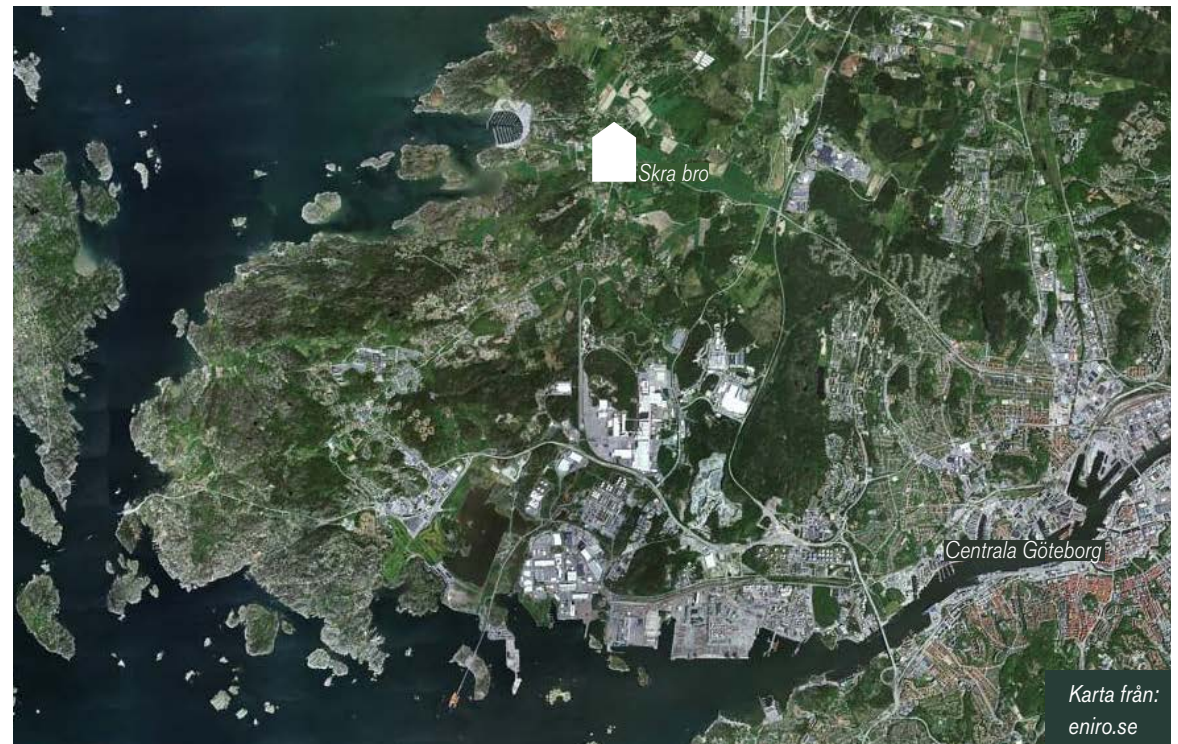
Gestaltningssprogrammet ska fungera som vägledning och underlag vid planering och utformning av platser, gator och byggnader inom detaljplaneområdet och möjliggöra att området utvecklas som en helhet med en tydlig identitet.

Bakgrund

2012 fick stadsbyggnadskontoret i Göteborg i uppdrag av byggnadsnämnden att upprätta detaljplan för Skra bro. Gestaltningssprogrammet arbetades fram av WHITE arkitekter på uppdrag av Egnahemsbolaget, Riksbyggen och Västbostad i dialog med Göteborgs Stad under 2016/2017 i samband med utarbetandet av detaljplanen.

Avgränsning

Gestaltningssprogrammet behandlar gestaltning och utformningen av platser, gator och byggnader inom detaljplaneområdet.

Skra bro ligger i Björlanda på Hisingen cirka 11 kilometer nordväst om centrala Göteborg.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Skra bro invid Osbäckens dalgång utgör en viktig del av ett rikt kulturlandskap i Björlanda. Området består av ett förhållandevis välbevarat odlingslandskap och bedöms som rikt på historiska lämningar och spår.

Under planarbetet har följande värdeskapande kvaliteter framkommit som viktiga att värna om och/eller vidareutveckla.

- Ny bebyggelse föreslås harmoniera med närområdets befintliga bebyggelse genom material- och färgval.
- Den nya bebyggelsen föreslås hämta inspiration från trädgårdsstaden. Detta kan exempelvis göras genom bebyggelsens formspråk, gaturummens sträckning och karaktär samt utformning av gröna platser och stråk.
- I anslutning till planområdet finns stora landskapsrum, utblickar till dessa ska värnas och där det är möjligt förstärkas.
- Området ska utformas till en trygg miljö för boende och besökare. Detta ska bland annat göras genom en variation av mötesplatser.
- Dagvattenhanteringen ska vara hållbar och till delar synlig och ge ett mervärde till området.
- Åkerholmarna är en viktig beståndsdel i Björlandas kulturmiljö och där det är möjligt föreslås de bevaras och/eller utvecklas.

Bild från: Skra bro Kvalitetsprogram 2015.01.16 Göteborgs stad

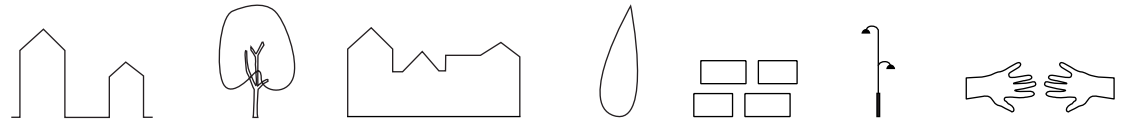
Åkerholmarna är en viktig del av Björlandas kulturmiljö och återfinns inom planområdet.

Bild från: Skra bro Kvalitetsprogram 2015.01.16 Göteborgs stad

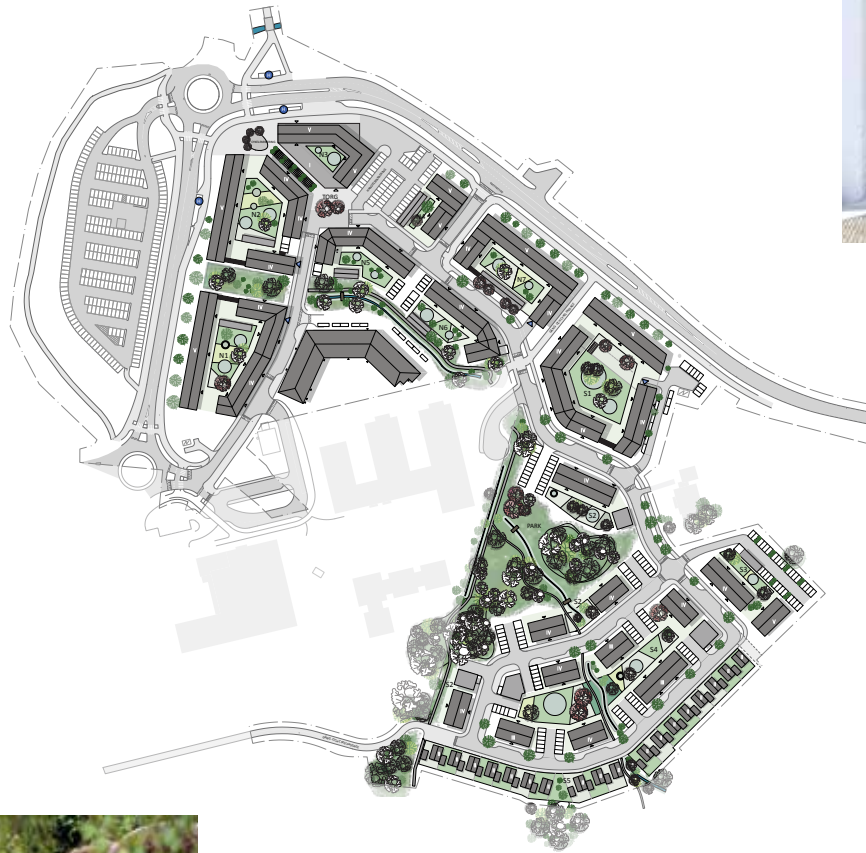
Utblick från planområdet mot Björlandakullen och kyrkan. I förgrunden syns jordbrukslandskap med gårdsbebyggelse som är typisk för området.

GESTALTNINGSPRINCIPER

Gestaltningssprogrammet behandlar ett antal gestaltningsprinciper vilka beskriver utformning och gestaltning av platser, gator och byggnader inom detaljplaneområdet i Skra bro.

Principerna syftar till att fungera som ett ramverk vid utformning av såväl detaljer som helhet från planskede fram till färdigställande av område. Samt möjliggöra att detaljplaneområdet utvecklas som en helhet med en tydlig identitet.

Synlig dagvattenhantering

Gröna stråk

Bostadsnära park

Gröna bostadsgårdar

Lokalt handelstorg

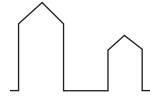

Kvartersbebyggelse med urbana kvaliteter

Kvartersbebyggelse med förträdgårdsmark

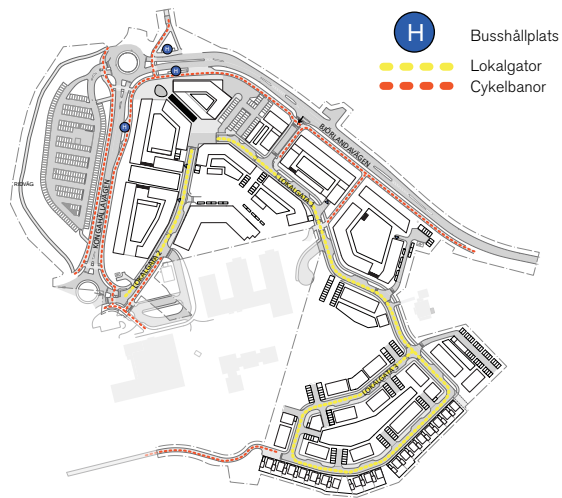
GATOR OCH TORG

Den nya bebyggelsen som det planeras för i Skra bro har inspirerats av den så kallade trädgårdsstaden. Trädgårdsstaden kännetecknas av den byggda miljöns anpassning till terrängen med bland annat mjukt utformade gatusträckningar.

I utkanten av planområdet löper två större vägar, Kongahällavägen och Björlandavägen vilka är försedda med hållplatsläge för buss i nära anslutning till det planerade torget.

Lokalgatorna slingrar sig genom området och i fonden där gatan svänger placeras byggnader för att stärka gatans rumslighet.

Kartan visar det inre vägnätet samt Kongahällavägen och Björlandavägen från vilka man når området.

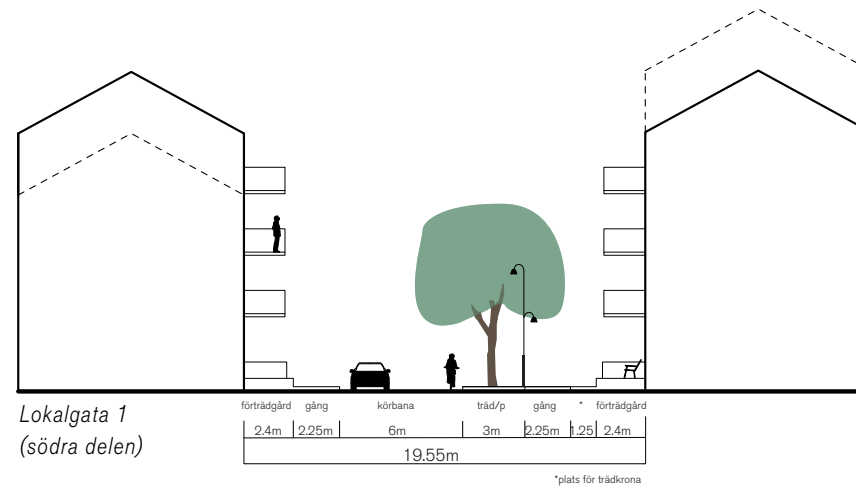
En enkelsidig trädallé längs huvudgatan stärker områdets gröna identitet och skapar associationer till trädgårdsstaden.

Cykling sker inom området främst i blandtrafik. En cykelparkering föreslås på torgets norra del.

Lokalgata 1

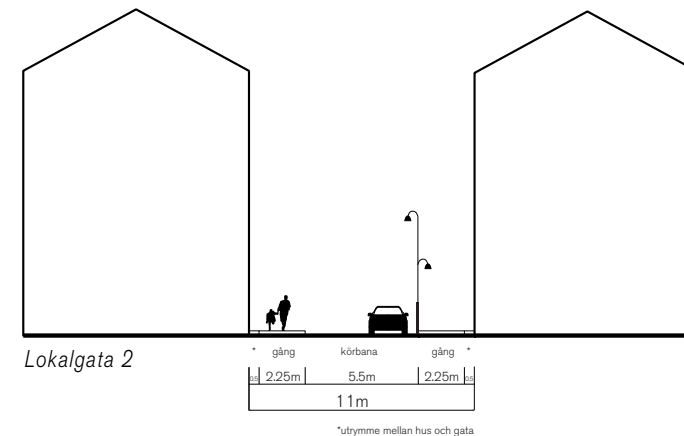
Lokalgata 1 är huvudstråket genom området. Gatans utformning varierar och planeras att ges en urban karaktär i dess norra del där gatan möter torget, här har byggnaderna har en våningshöjd på fyra- till fem våningar. I dess södra del där byggnaderna är något lägre, två- till fyra våningar, ges gatan en något mindre urban karaktär med bland annat förträdgårdsmark. För att berika gaturummet är entréer förlagda utmed Lokalgatorna. Gatan är planerad för en trädrad i södervänt läge. Trädraden ska ge en ökad rumslighet och stärka områdets gröna identitet. Mellan träden planeras för kort-tidsparkering.

Lokalgata 2

Lokalgata 2 har en smalare sektion än övriga lokalgator och ramar in av byggnader på fyra våningar.

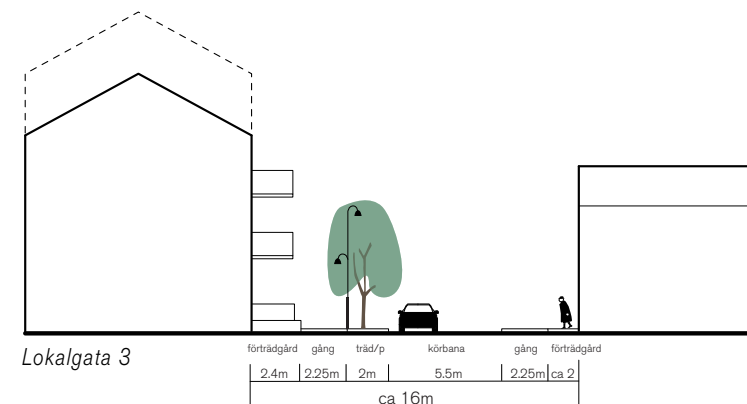
Den norra delen av Lokalgata 2 möter torget. Byggnaderna i anslutning till torget kommer att förberedas för lokaler i bottenplan och gestaltas med en större transparens så att verksamheterna blir synliga ut mot gata och torg.

Lokalgata 3

Lokalgata 3 frontas av förträdgårdsmark och träd som ramar in gaturummet. Mellan träden planeras för besöksparkering.

Bebyggelsen längs Lokalgata 3 har en varierande skala och skiftar från tvåplansvillor till tre- och fyrvåningars hus.

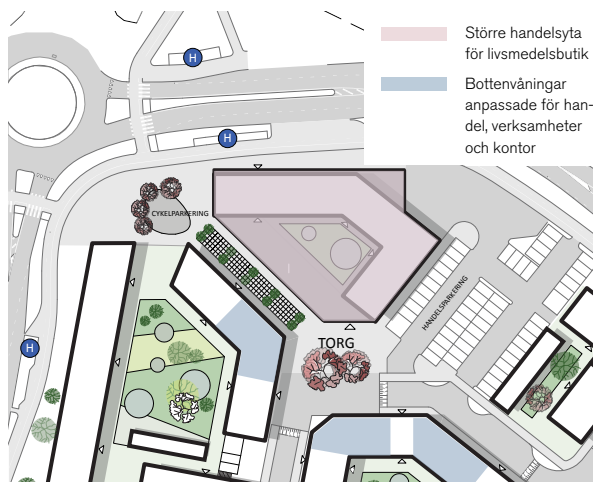

Torget

Torget är områdets entré och dess utformning och gestaltning ska återspegla området. Busshållplats på Björlandavägen i anslutning till torget gör torget till en naturlig plats att besöka och passera i det dagliga livet.

Kvaliteter som eftersträvas vid planering och utformning av torget är följande:

- Sammanhållen, tydlig gestaltning.
- Aktiva bottenvåningar med handel och service som skapar upplevelser i ögonhöjd.
- Byggnader med hög detaljrikedom och material som är tydligt materiella.
- Tydliga inslag av grönska med plats för välplacerade sittmöblemang.
- Ytor för tillfälliga marknader och evenemang.
- Ytor avgränsade från biltrafik.

Väldefinierat torgrum med aktiva bottenvåningar för ett levande torg.

Inslag av grönska ökar vistelsevärdet och bidrar till områdets gröna identitet.

Rumslighet skapas med sittmöbler och grönska.

Torget är en plats för tillfälliga aktiviteter som exempelvis marknadshandel.

Tidig skiss över torget och dess västra entré. Föreslagen livsmedelsbutik till höger i bilden.

GRÖN IDENTITET

Grönskan spelar en viktig roll för Skra bros identitet och är viktigt för såväl mikroklimatet som för vistelsevärdena. Förutom de gröna stråken som löper genom området är parken och bostadsgårdarna betydelsefulla gröna rum.

Parken

Inom området finns en större bostadsnära park med plats för vila, umgänge och naturlek. Parken är en central målpunkt i ett sammanhängande grönstråk genom området. Parken föreslås vara av naturkaraktär och bli en grön oas för boende i området. Val- och placering av sittmöbler, lekutrustning och belysning är av stor betydelse för upplevelsen av parken.

Kartan illustrerar ungefärlig utbredning av det gröna sammanhängande stråket, parken och bostadsgårdarna.

Parken ska återspegla omgivande landskap med träd och växtlighet med lokal anknytning.

Parken är en plats för alla där utrymme finns för spontana aktiviteter, naturlek samt en lekpark.

Gröna slingan

Det nya området i Skra bro är planerat för att det ska vara enkelt och trevligt att röra sig mellan olika målpunkter till fots. Gröna stråk av olika storlek och karaktär löper genom området och ger djur och människor möjlighet att röra sig genom området i grönska.

Det större sammanhängande gröna stråket, den gröna slingan, nås från såväl Lokalgata 1, 2 och 3. Stråket blir en plats där barn har möjlighet att röra sig friare och en plats för spontana möten.

Den gröna slingan och parken löper i dess södra del längs förskolegården och i dess norra del längs ett planerat särskiltboende. Dessa gränssnitt är extra viktiga vid vidare planering och gestaltning för att uppnå en naturlig övergång som berikar såväl slingan som omkringsliggande områden.

Den gröna slingan utformas så att den blir en naturlig länk med omgivande landskap och omkringsliggande områden.

Gröna gator

Lokalgata 1 förses med trädplanteringar i södervänt läge och förtydligar det centrala rörelsestråket. Trädplanteringarna ger skydd från väder och vind samt skapar ett fysiskt avstånd mellan fordonstrafik och gångtrafikanter.

Även Lokalgata 3 förses med trädplanteringar, vilket skapar associationer med trädgårdsstaden och stärker det södra områdets gröna identitet.

Den gröna slingan ger människor och djur möjlighet att röra sig genom området i grönska.

Träden i gatuliv bidrar till ökad rumslighet samt skyddar från väder och vind.

Det gröna i gaturummen föreslås ges olika utformning och karaktär för att stärka områdets gröna identitet.

Bostadsgården

Kvarteren är, i likhet med trädgårdsstadens ideal, försedda med gröna bostadsgårdar. Bostadsgården är en plats där boende har möjlighet att träffas och knyta kontakter och en plats där barn kan röra sig fritt.

Bostadsgårdarna är mer eller mindre avgränsade av bebyggelse och utformas så att det finns utrymme för de boende att aktivt ta del av gården genom exempelvis odling.

Tre av de större kvarteren inom området är planerade för upphöjda bostadsgårdar (ovanpå halvt nergrävda garage). För att stärka kontakten mellan dessa gårdar och gatan är utformningen av trappor och/eller ramper upp till gårdarna av stor vikt. Större gröna partier i viktiga siktlinjer föreslås för att stärka den visuella kontakten mellan gata och gård.

Vid planering och utformning av bostadsgårdarna eftersträvas följande kvaliteter:

- En variation av gröna rum med plats för avskildhet och möten.
- Sittgrupper för umgänge.
- Platser för lek där barn med enkelhet kan hållas under uppsikt.
- Möjligheter för odling.

De halvt eleverade gårdarna nås via trappor och/eller ramper. Kontakten med bostadsgården stärks med gröna blickfång.

Gårdarna kan höja boendekvaliteten genom exempelvis möjligheter till småskalig odling.

Gårdarna delas om det är möjligt upp i mindre rum för avskildhet, lek och umgänge.

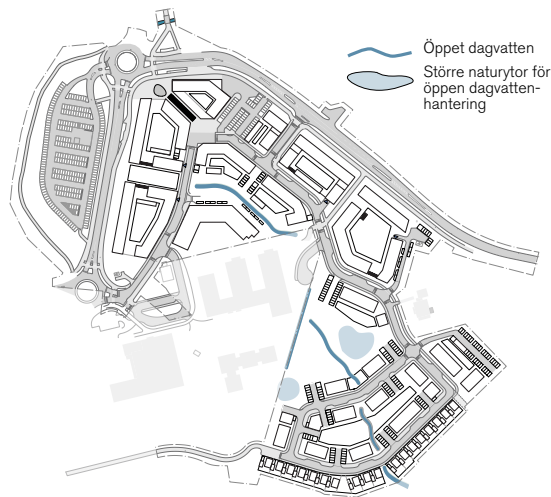
DAGVATTENHANTERING

I Skra bro ska dagvattenhanteringen synliggöras och bidra till en varierad vegetation samt skapa ett mervärde för utemiljön.

Det planeras för ett blågrönt stråk genom området där dagvattnet leds öppet och ibland i kulvertar. Det blågröna stråket förser området med en variation av vegetation där exempelvis vass kan ingå. Vattnet kantas av gångstigar och skapar ett lekfullt och rekreativt inslag i boendemiljön. Vattensamlingar bidrar till den biologiska mångfalden och kan användas i pedagogiskt syfte av exempelvis förskolan.

Längs med Kongahällavägen och Björlandavägen behöver översvämningssdiken anläggas vilka trots sin storlek ska hålla en god estetisk utformning.

Kartan illustrerar ungefärlig utbredning av den öppna dagvattenhanteringen.

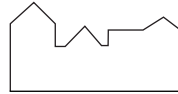

Lokal- och varierad vegetation används för att understödja det befintliga ekosystemet.

Diken för dagvatten ska gestaltas på ett sådant sätt så att de stärker upplevelsen av utemiljön.

KVARTER OCH BEBYGGELSE

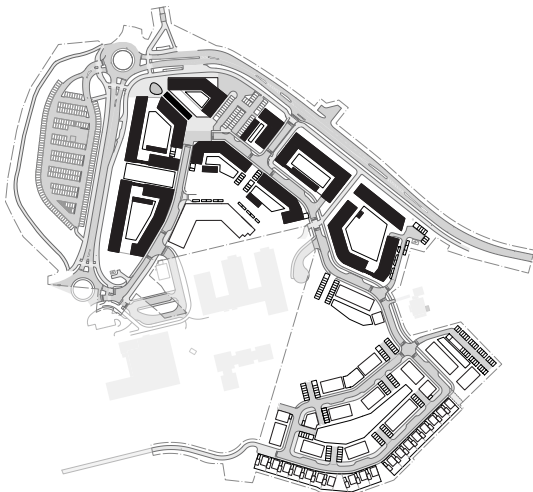

Bebyggelsen ska utformas med en god relation till gaturummet. Bebyggelseskalan och kvarterstrukturen är varierad och skiljer sig något åt mellan den övre- och den nedre delen av planområdet.

Stadsmässig kvartersstruktur

I den övre delen av området eftersträvas en stadsmässighet vilket uppnås genom:

- Byggnader med ett våningsantal på fyra- till fem våningar.
- Byggnader som placeras i direkt- eller nära kontakt med gata och har entréer i gatunivå.
- Högre bebyggelse ut mot Björlandavägen och Kongahällavägen (detta för att klara bullerkraven).

De svarta byggnaderna markerar den övre delen av området.

Halvt transparenta entréer kan berika gaturummet och bidra till ökad trygghet.

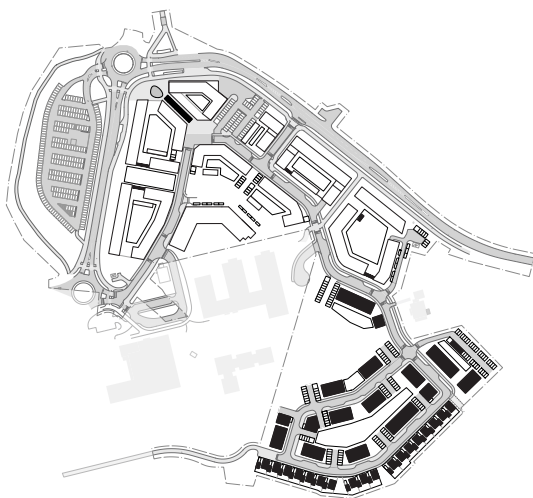

Bilden illustrerar den norra delen av Lokalgata 1 vilken till största del frontas av bebyggelse som är fyra våningar hög. I fonden skimtar det lokala torget.

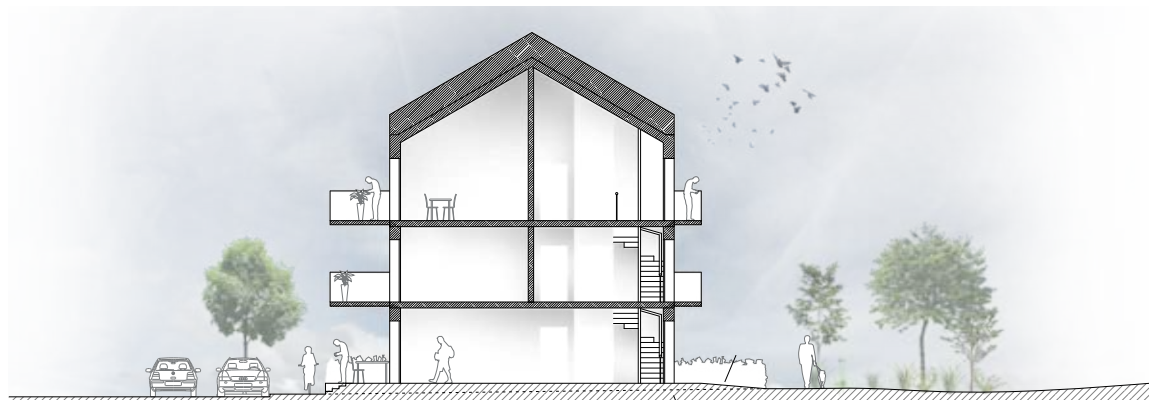
Småskalig kvartersstruktur

I den nedre delen av planområdet eftersträvas en stadsmässig småskalighet vilket uppnås genom:

- Byggnadernas skala och utformning hämtar inspiration från trädgårdsstaden och har en lägre våningshöjd än bebyggelsen i den övre delen av området.
- Bebyggelsen förses med en något upphöjd förträdgårdsmark vilket skapar god kontakt mellan gata och bostadens uteplats.
- I gatan ges utrymme för trädplanteringar (träd med mindre trädkronor) och bilparkering. Träden bidrar till ökad rumslighet i gata och områdets gröna identitet.
- Gårdsrummen är halvt slutna med viss kontakt med gata och/eller omgivande landskap.

De svarta byggnaderna markerar den nedre delen av området.

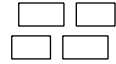

I den nedre delen av området varierar bebyggelsehöjden mellan tre- och fyra våningar samt tvåplansvillor i områdets sydligaste del.

Bilden illustrerar byggnaderna på Lokalgata 3 och den något upphöjda förträdgårdsmarken som frontar bebyggelsen. Upphöjd förträdgårdsmark minskar insyn och tydliggör gränsen mellan gata och bostad.

BYGGNADSMATERIAL

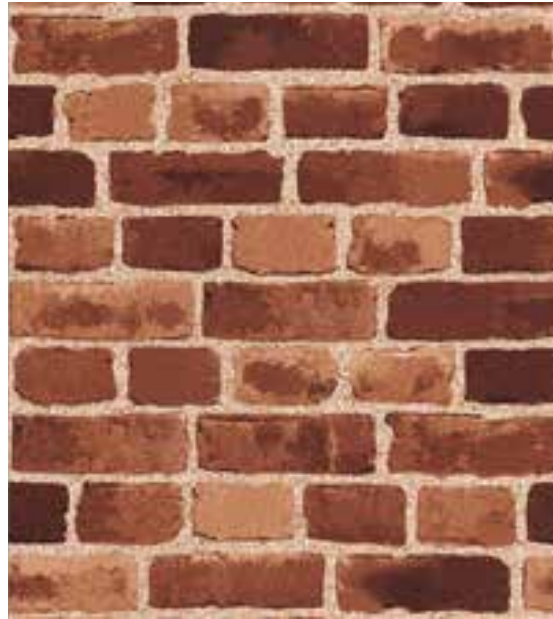

Bebyggelsen ska kännetecknas av robusta material, detaljrikedom och sadeltak. Materialen ska vara tydligt materiella och stå sig över tid. För att harmoniera med omgivande bebyggelse plockas karaktärsgivande element upp såsom kulörer och material.

Fasader och tak

För att uppnå en upplevelse av helhet ska följande principer eftersträvas:

- Fasadmaterial av tegel i en dovre färgskala. Tegel lämpar sig väl för högre byggnader och byggnader med en mer urban karaktär.
- Fasadmaterial av trä med kulörer som harmonierar med omkringliggande bebyggelse. Trä lämpar sig väl för byggnader i en lägre skala.
- Sadeltak ska vara genomgående för alla byggnader. En variation av byggnadernas höjder skapar ett intressant taklandskap och bidrar till områdets karaktär.

Tegel i dov färgskala.

Trä som fasad och detaljer på byggnader.

BELYSNING & MÖBLER

Belysning och offentliga möbler ska hålla en enhetlig karaktär, anpassas till områdets behov och stärka platser och stråk.

Belysning

Belysning för allmänplats väljs och planeras utifrån Göteborgs Stads policy och ska eftersträva följande kvaliteter.

- Vara jämn och placeras så att den inte bländar boende eller besökande.
- Harmoniera med områdets karaktär.
- Ge områdets gröna partier, såsom park och stråk, en behaglig belysning som bidrar till ökad känsla av trygghet.

Offentliga möbler

Möblering på allmänplats, väljs och planeras utifrån Göteborgs Stads policy och ska eftersträva följande kvaliteter.

- Bidra till ökad rumslighet.
- Inbjudande till möten.
- Harmoniera med områdets karaktär.
- Enhetlig utformning gällande kulörer och material.

Belysning som framhäver områdets karaktär och bidrar till ökad känsla av trygghet.

Effektbelysning av träd på bostadsgårdar, den gröna slingan och parken.

Samordnad möblering avseende utformning, placering och färgsättning. Möblerna ska vara hållbara och tåla slitage samt ha en så liten negativ miljöpåverkan som möjligt ur ett livscykelperspektiv.

HÅLLBAR BOENDEMILJÖ

Det nya området i Skra bro ska utvecklas till en hållbar boendemiljö där hållbarhetsaspekterna både syns och upplevs. Området planeras för att präglas av en variationsrikedom där platser skapas för att främja möten. Byggnaderna ska eftersträva att vara kostnadseffektiva, miljövänliga och ha en lång livslängd.

Följande kvaliteter eftersträvas för att ge området goda möjligheter att utvecklas till en hållbar boendemiljö:

- Energieffektiva byggnader med låg energiförbrukning.
- Robusta, gedigna material med lång livslängd.
- Välgestaltade bostadsmiljöer som står sig över tid.
- Bostadsgårdar med halvprivata och halvoffentliga rum som uppmuntrar till spontana möten.
- En variation av upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar.
- Sittplatser i grönområde och på gator och torg för vila och möten.
- Platser och stråk där barn och unga kan röra sig fritt från biltrafik.
- Tillgänglighetsanpassade gator, stråk och entréer.

En stor andel av byggnadsmaterialet föreslås vara naturmaterial med lång livslängd.

Inom området planeras det för platser och stråk utan biltrafik där barn och vuxna kan röra sig i grönska.

Det ska vara enkelt att röra sig till fots och med cykel inom området. Vädskyddade parkeringsplatser för cykel kommer att finnas inom varje kvarter.

Området ska rymma en variation av platser för möten, aktivitet och vila. De gröna inslagen är viktiga och bidrar till att stärka områdets gröna identitet.